

शिष्याय (von शिष्य) Jmdes (gen.) Schüler werden: शिष्यायितं (impers.) गृह्णोतशतैर्यथास्याः Spr. (II) 1632.

शिष्यीकर (शिष्य + 1. कर्) Jmd zum Schüler machen, in Jmdes (gen.) Schule geben: गान्धर्वज्ञस्य तस्यैतां सुप्तं ऽकरोमि च Kathās. 11, 11.

शिस् (शिप्) Nebenform von 1. शास् P. 6, 4, 34, Vārtt. 2. Vop. 9, 36. Vgl. आ०, प्र०.

शिरून s. शिरून्.

1. शी, शीयते (Nebenform von 2. शद् nach den Grammatikern) P. 7, 3, 78. 1, 3, 60. Vop. 8, 70. ausfallen: यद्वस्त्व लोमानि शीयन्ते TBa. 3, 9, 4, 4. Cat. Br. 7, 4, 2, 11. weichen, schwinden, zu Grunde gehen Spr. (II) 3032. अशीयत नृमोसादा बलम् BHATT. 17, 77. शीयमानान्धकारेषु 8, 36.

— अति hinausfallen über: शम्पाम् Kāṭh. 13, 1. herauskommen aus so v. a. verlassen; mit acc. Kāṇḍ. Up. 3, 12, 2. fgg.

— अभि herabfallen auf: पूर्णं वनस्पतेरिव। अभि नः शीयतां रयिः TBa. 3, 7, 1, 5.

— अत्र niederfallen, abfallen: शं ते प्रुषात्रं शीयताम् AV. 18, 3, 60. ये प्रत्यक्षः शम्पाया अश्वशीयन्ते TS. 1, 8, 1, 1. Cat. Br. 5, 2, 3, 2. Kāṭh. 13, 1. पुष्पाणि PAÑĀV. Br. 8, 4, 1.

— निस् zerfallen, abfallen Kauç. 83. निःशीयतामयमिति निःशीयमान-मास्तृणाति 83. fgg.

2. शी, शैते (स्वप्ने) Dhātup. 24, 22. in der älteren Sprache folgende Formen: शैते, शैये 3. sg. (P. 7, 1, 41, Schol.), शेषे, शयते (P. 2, 4, 73, Schol.), शयाति, शयै 1. imper. (P. 3, 4, 96, Schol.), शयाम् AV. 6, 134, 1. 11, 9, 19. शैताम् 10, 25. Cat. Br. 11, 8, 5. शेरै 3. pl. AV. 10, 3, 15. शैरते VS. 13, 7. शयीय AV. 18, 1, 14. शैयीत, शयीयाताम् Gobh. 1, 6, 6. शयीरन् Cat. Br. 12, 3, 1, 2. अशेत 5, 3, 5, 6. 14, 1, 2, 12. अशायतः शिष्ये, शिष्यरे, शशयानैः (अ)शयिष्ठासुः शयितैस्ते Cat. Br. 11, 3, 1, 11. शैयानः शयित्वा. Vom act. nur अशयत् RV. 1, 32, 7. 3, 1, 11. 7, 18, 8. AV. 11, 8, 16. Cat. Br. 9, 1, 1, 8. Kāṭh. 11, 6. (परि) अशायतम् RV. 1, 34, 7. शेषन्. Als klassisch gelten शैते, शयाते, शेरते, अशेत P. 7, 4, 21. 1, 6. Vop. 9, 41. fgg. शयिष्यते Kār. 1 zu P. 7, 2, 10. Vop. 8, 60. शयित्वा 26, 204. pass. impers. शयते P. 7, 4, 22, Schol. अशायि 3, 1, 66, Schol. शयित 1, 2, 19. Vop. 26, 104. 129. 1) stille liegen, daliegen: अर्हः शयत उपपृक्पृथिव्याः RV. 1, 32, 5. 9. संवत्सरं शशयानाः 7, 103, 1. 2. यो अश्रुतां दर्पती शयै 10, 162, 4. 1, 174, 3. शेषे वर्णेषु मात्रोः 8, 49, 15. 5, 32, 1. 6. 8. Vāṇh. 3, 2. पृथिव्या आप्तामुया शयन्ते 10, 89, 14. 92, 1. अद्या शयीत निर्वर्तेरूपस्थे 93, 14. कृता इन्त्रेण पणायः शयधे 108, 4. AV. 5, 30, 4. 10, 8, 26. 12, 1, 34. यस्तै सर्पो गृह्ण शयै 46. VS. 13, 7. यदेवास्व शयीनस्योपश्रुप्यति ungebraucht dastehend (Soma) TS. 3, 1, 10, 3. Ait. Br. 2, 13. 3, 28. 7, 15. Cat. Br. 1, 5, 3, 12. 2, 3, 1, 3. 3, 1, 1, 7. 7, 1, 2, 9. दारु भूतो ऽनर्थः शैते 3, 8, 4, 5. 4, 5, 9, 11. 13, 6, 2, 1. — शये R. Gorr. 2, 120, 14. शेषे R. Schl. 2, 64, 29. 72, 24. शैते Varāh. Brh. S. 79, 39. तस्याः पुरीषे तन्मासं पितरस्तस्य शेरते M. 3, 250. Mārk. P. 31, 32. निहताश्च — अद्रीणामिव कूटानि धातुरक्तानि शेरते MBh. 1, 1172. 4, 816. Spr. (II) 69. 1095. मदनं न शेरते so v. a. sich impotent erweisen Varāh. Brh. S. 76, 8. शेष MBh. 5, 4501. R. 2, 9, 18 (8, 19 Gorr.). शयीत M. 11, 224. शयेयम् und शयेय (ed. Calc.) Daçak. 72, 16 falsch für शयीय. शयीमहि MBh. 5, 4248. शयीरन् Bhāg. P. 5, 14, 39. अशेत MBh. 13, 686. अशयिष्ठ Bhāg. P. 3, 20, 15. शिष्ये (häufig fehlerhaft शिष्ये) Kaush. Up. 2, 14. MBh. 4,

VII. Theil.

826. Hariv. 4771. अशयिषि Daçak. 73, 2. शयिष्येते कृता युधि R. Gorr. 1, 22, 13. Bhāg. P. 3, 17, 31. अवाप्स्ये वा श्रियं तां हि शेष्ये (so zu lesen st. शिष्ये) वा निहता युधि MBh. 2, 1964. शेष्यति 5, 63. शयिष्यति R. 3, 57, 12 (31, 30 ed. Bomb.). शयान Ait. Br. 4, 5. M. 2, 195. 197. 4, 112. MBh. 1, 2947. 3, 2427. 2610. R. 2, 51, 9. 30, 35. 63, 34. 86, 10. Bhāg. P. 3, 3, 13. शयित liegend MBh. 1, 2949. Spr. (II) 3269. gelegen habend R. 5, 32, 34. समानादरे P. 4, 4, 108. — 2) schlafen (auch sich schlafen legen): न दिवा शयीत Çāṅku. Gṛh. 4, 11. Āçv. Gṛh. 3, 9, 6. Kāṭh. Ça. 4, 15, 15. सुखं ह्यवमतः शैते Spr. 5188. MBh. 1, 5908. 5910. fg. 3, 2107. 2340. 2353. 2643. Hariv. 11281. R. 2, 88, 4. शेषे R. Gorr. 2, 6, 11. स्थपितले AK. 2, 7, 43. Vet. in LA. (III) 20, 6. Bhāg. P. 3, 20, 17. शये Kathās. 56, 188. Bhāg. 6, 18, 23. 7, 13, 40. शेरते MBh. 1, 5936. Spr. 3359. (II) 3083. 3085. 3623. Dhātus. 74, 3. एकाः शयीत सर्वत्र M. 2, 180. 4, 40. 75. Kām. Nitis. 12, 15. शयीमहि Spr. (II) 726. शयीरन् M. 3, 73. शयेत् Spr. 4916. शेष R. 2, 86, 3. प्रवृध्यस्व च शेष च 6, 112, 13. शेषम् BHATT. 3, 44. अशेत MBh. 1, 5033. R. 2, 88, 6 (96, 13 Gorr.). शिष्ये (auch fehlerhaft शिष्ये) Kaush. Up. 4, 19. MBh. 6, 3055. Hariv. 9119. R. 1, 43, 30. R. Gorr. 2, 3, 4. Ragh. 12, 21. शनैश्च शिष्ये schlief ein Kathās. 49, 254. Bhāg. P. 10, 51, 13. शयिष्यते R. 2, 42, 16. 88, 21. 3, 53, 7. शयिष्यमाण Bhāg. P. 7, 1, 10. शयिता fut. Kāṭh. 1, 11. शयितुम् P. 4, 2, 15. Schol. शयित्वा R. 2, 88, 4 (96, 5 Gorr.). चरममपि शयित्वा पूर्वमेव प्रवृद्धाः Śūn. D. 67, 11. शयान M. 2, 220. fg. 4, 57. Jāṭn. 1, 138. MBh. 1, 3571. 5907. 5927. 13, 351. 1274. R. 2, 44, 10. 51, 6. 73, 31. 86, 7. Bhāg. P. 1, 6, 20. 2, 2, 7. 31. 9, 2, 4. शयित schlafend AK. 3, 1, 33. H. 443. Hariv. 11281. R. Gorr. 2, 67, 13. प्रवृद्धनिद्रा 3, 33, 64. Kathās. 56, 188. geschlafen habend R. 2, 87, 22 (95, 26 Gorr.). R. Gorr. 2, 93, 13. fg. 96, 15. 5, 30, 16. eingeschlafen Çic. 9, 39. impers.: इह तेन मरुतामना। शर्वरी शयितं भूमौ R. 2, 88, 2. इदमेव शयितम् dies ist der Platz, wo sie geschlafen haben, P. 2, 3, 68, Schol. — शयति PAÑĀT. 174, 1 fehlerhaft für शयति, wie schon BENFAY bemerkt hat.

— caus. शाययति, अशाययत्; mit acc. Schol. zu P. 1, 3, 88. 4, 52. Vop. 22, 2. 1) hinlegen, legen —, setzen —, stecken auf, — in: तमद्यैव बाणेन कृतं वासुषु शायये R. 4, 13, 35. शाययन् शरशय्यासु Kathās. 94, 10. Daçak. 78, 10. BHATT. 17, 111. PAÑĀR. 1, 6, 52 (besser पाययामास v. l.). उत्तानशायित Hariv. 9233. महीतले R. 7, 7, 22. Rāṅa-Tar. 2, 102. तैलद्रोणायाम् R. 2, 66, 16 (68, 50 Gorr.). R. Gorr. 2, 80, 20. पर्यङ्के Bhāg. P. 3, 31, 26. इभकुम्भशायितपद Spr. 2511. चन्द्रनचूर्ण (so ed. Bomb.) Pfeil MBh. 8, 4644. — 2) schlafen legen, — lassen, — gehen heissen Bhāg. P. 10, 7, 5. BHATT. 8, 83. शायित Spr. (II) 1634. Rāṅa-Tar. 5, 334. Bhāg. P. 10, 3, 49. — desid. शिशयिषते P. 1, 3, 62, Schol. 2, 9, Schol. schlafen wollen: शिशयिषमाण Daçak. 129, 15. — Vgl. शिशयिषा fg.

— intens. शाशयते P. 7, 4, 22. Vop. 20, 16. शैषयत P. 1, 2, 19, Schol. — अति 1) früher als ein Anderer (acc.) schlafen, — sich zur Ruhe begeben: अहं पतीन्नातिशये MBh. 3, 14686. 14689. नैतानतिशयेत् 12, 3998. — 2) übertreffen, mit acc.: अतिशेते हि ते वाक्यं (subj.) कर्मतत्प्रथितं भुवि MBh. 4, 1931. कालो ऽतिशेते कालीम् Pat. zu P. 5, 3, 55. Çāṅk. zu Brh. Ār. Up. 6, 4, 28. पूर्वान् — तथा (भक्त्या) अतिशेषे Ragh. 5, 14. अशीनप्यतिशेरते यस्या गुणाः BHATT. 7, 46. ऽशयेत (!) Rāṅa-Tar. 3, 228. अत्यशेत 4. Bhāg. P. 3, 23, 41. अत्यशेत तद्गं सुपर्णाकमारुताः BHATT. 8, 1.

14*